

**Житомирський державний університет імені І. Франка
Навчально-науковий інститут філології та журналістики
Кафедра теорії та історії світової літератури**

ПОЛІЛОГ

№ 2

**Науково-публіцистичний
студентсько-викладацький збірник**

Засновано у 2013 р.

**Житомир
2014**

УДК 82–92 : 82.09

Головний редактор

Володимир Єршов, доктор філологічних наук

Відповідальний секретар

Ольга Коржовська, кандидат філологічних наук

Редакційна колегія:

Галина Бондаренко, кандидат філологічних наук

Галина Соболевська, кандидат філологічних наук

Наталія Астрахан, кандидат філологічних наук

Тетяна Недашківська, кандидат філологічних наук

Олена Юрчук, кандидат філологічних наук

Вікторія Білявська, асистент

Юліана Кацемба, асистент

Верстка, технічне редагування

Жанна Ганько

Затверджено на засіданні
кафедри теорії та історії світової літератури
(протокол № 9 від 15 травня 2014 р.)

Державна реєстраційна служба України. Свідцтво про державну
реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
Серія ЖТ № 184/561-Р від 04.04.2013 р.

ISSN 2311-1844

Адреса редколегії:

Житомирський державний університет імені Івана Франка.
10008. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40, корп. 4, ауд 503.
e-mail кафедри: zar.liter@gmail.com

© «Полілог», 2014.

ISSN 2311-1844

З М І С Т

ЕЙДОС ЛІТЕРАТУРНОГО ТЕКСТУ

Вікторія БІЛЯВСЬКА

ОБРАЗ РУІН В «МЕМУАРАХ ІЗ
ЖИТТЯ» ЄВИ ФЕЛІНСЬКОЇ 5

Юліана КАЦЕМБА

МОТИВ ПОГЛЯДУ ЯК СКЛАДОВА
АВТОХАРАКТЕРИСТИКИ ГЕРОЇВ У
«ЧОРНІЙ РАДІ» П. КУЛІША ТА
«СПОГАДАХ...» Г. ЖЕВУСЬКОГО 9

Ольга КОРЖОВСЬКА

КОНЦЕПЦІЯ АВТОРСТВА У
ЛІТЕРАТУРНИХ ПАМ'ЯТКАХ
КИЇВСЬКОЇ РУСИ 13

Анастасія ЦЕРКОВНА

ДИХОТОМІЯ МІСТА ТА СЕЛА У
ЗОБРАЖЕННІ УКРАЇНСЬКИХ
ЕТНІЧНИХ ЗЕМЕЛЬ У
«ЩОДЕННИКУ» Д. Т. ДЖЕЙМСА 17

Олена ЮРЧУК

УКРАЇНСЬКЕ ЯК ЕКЗОТИЧНЕ 21

Анна ВЕСЕЛЬСКАЯ

ОДИНОЧЕСТВО КАК ОДИН ИЗ
ВЕДУЩИХ МОТИВОВ ЛИРИКИ
М. Ю. ЛЕРМОНТОВА 25

Марина ВОДОТИЕЦ

ПОЛИСЕМАНТИЧНОСТЬ
СИМВОЛИКИ НАЗВАНИЯ РОМАНА
СТЕНДАЛЯ «КРАСНОЕ И ЧЕРНОЕ» 29

Олена ГОРЯЧКО

ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ
«ЩОДЕННИКА В 3-Х ТОМАХ»
ВІТОЛЬДА ГОМБРОВИЧА 32

Светлана ГРИЦИК

ОСОБЕННОСТИ КОНФЛИКТА В
«МАЛЕНЬКИХ ТРАГЕДИЯХ»
А. С. ПУШКИНА 36

Марія ДЕРКАЧ

ХУДОЖНЯ СПЕЦИФІКА
УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДІВ
ТРАГЕДІЇ «ГАМЛЕТ» В. ШЕКСПІРА 40

Ганна КАРТАШОВА

ПОВІСТЬ ХЕМІНГВЕЯ «СТАРИЙ І
МОРЕ» ЯК ФІЛОСОФСЬКИЙ ТВІР 43

Аліна КОНСЕВИЧ

АВТОРСЬКІ ІНТЕНЦІЇ У
«СЛОВІ ПРО ЗАКОН І БЛАГОДАТЬ»
ІЛАРІОНА КИЇВСЬКОГО 46

Нина КУЛЕША

ЭПИЧЕСКАЯ ПРИРОДА КОНФЛИКТА В
ДРАМЕ А.Н. ОСТРОВСКОГО «ГРОЗА» . 49

Владислав МЕЛЬНИЙЧУК

РОЛЬ ХРИСТИАНСТВА
У ЖИТТІ ТА ТВОРЧОСТІ
МИХАЙЛА БУЛГАКОВА 52

Руслана МІНЕНКО

ПСИХОБІОГРАФІЧНИЙ РОМАН
«ТРОЯНДА РИТУАЛЬНОГО БОЛЮ»
С. ПРОЦЮКА: ІСТОРІЯ МАЛЕНЬКОГО
БІЛОГО ХЛОПЧИКА 55

Оксана НАУМЕНКО

ИСТОРИЯ СОЗДАНИЯ РОМАНОВ
«АННА КАРЕНИНА» И «ГОСПОЖА
БОВАРИ»; ЭСТЕТИЧЕСКИЕ ВЗГЛЯДЫ
ПИСАТЕЛЕЙ 59

Анастасія ПЕЦЫК

«ДАМА С СОБАЧКОЙ»: ЧЕХОВСКИЕ
ДОН ЖУАНЫ 63

Ірена РОМАНУХА

ГЁТЕ И МАСОНСТВО 66

Александра САНДАЛЮК

АЛЕКСАНДР БЛОК, КАК ПАТТЕРН И
ИДЕАЛ В ТВОРЧЕСТВЕ ИГОРЯ
ЖИВАГИНА 70

Алина СЕМЕНЮК

ТЕМА ЛЮБВИ И ТВОРЧЕСТВА В
РОМАНЕ М. А. БУЛГАКОВА
«МАСТЕР И МАРГАРИТА» 74

МОВОЗНАВЧІ

ОБРІЇ

Дар'я Мельничук

РЕЧЕВОЕ МАНИПУЛІВАННЯ:
УПАКОВОЧНИЙ ДИСКУРС 77

Татьяна НИКИШОВА

СРЕДСТВА ВИРАЖЕННЯ ОЦЕНКИ
В РУССКОЯЗЫЧНОЙ ПРОЗЕ
Т. Г. ШЕВЧЕНКО 81

Світлана САМІЙЛИК

ЗІСТАВЛЕННЯ АСОЦІАТИВНИХ
ПОЛІВ УКРАЇНСЬКИХ ТА
АНГЛІЙСЬКИХ ЛЕКСЕМ НА
ПОЗНАЧЕННЯ ОСВІТНІХ ПОНЯТЬ ... 85

Анна ТАРАСЮК

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ
ПАРАЛЛЕЛИ НАЗВАНІЙ РАСТЕНИЙ
В РУССКОМ И АНГЛИЙСКОМ
ЯЗЫКАХ 89

Наталія ЯКИМЕЦЬ

СЛОЖНОСТЬ И
НЕОДНОЗНАЧНОСТЬ ЯВЛЕНИЯ
«КОННОТАЦИЯ» 93

СОБОР МУЗ:

ПОЕТИЧНА СТОРІНКА

<i>Олександр ВИШНІВСЬКИЙ</i>	97
<i>Ірина БАБАЯН</i>	98
<i>Ольга ГАВРИЛОВА</i>	99
<i>Юліана КАЦЕМБА</i>	100
<i>Олена КОВАЛЬЧУК</i>	102
<i>Дар'янна КРУТОГОЛОВА</i>	103
<i>Ірина КУХАРЕЦЬ</i>	104
<i>Ілона ЛОГУНОВА</i>	105
<i>Лілія МАСАН</i>	106
<i>Ксенія МУЗИЧЕНКО</i>	107
<i>Альона НОВАКІВСЬКА</i>	108
<i>Кристіна ПОЛІЩУК</i>	109
<i>Оксана ПОЙДА</i>	110
<i>Яна РИБАНЮК</i>	111
<i>Лариса САВЧУК</i>	112

<i>Наталія СЕМЕНЧУК</i>	113
<i>Віра СМОЛЯР</i>	114
<i>Яна СТАВСЬКА</i>	115
<i>Марина СУПРУНЕНКО</i>	116
<i>Тетяна ТИЩУК</i>	117
<i>Володимир ЦЬОПИЧ</i>	118
<i>Тарас ЧУМАК</i>	119
<i>Марія ШОМКО</i>	120
<i>Надія ШАНЮК</i>	121
<i>Леся ЯНЧЕВСЬКА</i>	122

VPowerH

Володимир ШИНКАРУК

МИКОЛА КАВЕЦЬКИЙ:
«Я прийшов із світанків» 123

Микола КАВЕЦЬКИЙ

Поезії 126

Марія САМОЛЮК

МОЛОДЫЕ, ПЕРСПЕКТИВНЫЕ И
НЕМНОГО НАИВНЫЕ...
ПРОФИЛЬ И АНФАС 15 ГРУППЫ 128

Юліана КАЦЕМБА

ВІКТОРІЯ БІЛЯВСЬКА:
НА КАФЕДРІ ТА ПОЗА НЕЮ 132

ЮВІЛЕЇ

<i>Галина Іванівна СОБОЛЕВСЬКА</i>	137
<i>Антон Михайлович ЛІСОВСЬКИЙ</i> ...	138
<i>Петро Васильович БІЛОУС</i>	139
<i>Людмила Петрівна ПІДЛУЖНА</i>	140
<i>Семен Іларіонович ЛОСЄВ</i>	141
<i>Яків Феліксович РИВКІС</i>	142
<i>Павло Карпович СЕРБІН</i>	143

ХРОНІКА КАФЕДРИ

теорії та історії світової літератури ІФЖ
ЖДУ ім. І. Франка 2013 – 2014 н. р. 144

Аліна КОНСЕВИЧ
студентка 3 курсу ІФЖ

Науковий керівник:
О. В. КОРЖОВСЬКА,
кандидат філологічних наук,
старший викладач

АВТОРСЬКІ ІНТЕНЦІЇ У «СЛОВІ ПРО ЗАКОН І БЛАГОДАТЬ» ІЛАРІОНА КИЇВСЬКОГО.

Іларіон – автор першого у вітчизняній літературі політично-філософського та релігійно-богословського трактату «Слово про Закон і Благодать», одного з кращих творів літературно-філософської спадщини України. У «Слові про Закон і Благодать» Іларіон відтворив історію києворуської доби, переконуючи читача в тому, що києворуський народ вирізнявся особливою ментальністю та культурою.

У «Слові про Закон і Благодать» Іларіон відтворив історію києворуської доби, переконуючи читача в тому, що києворуський народ вирізнявся особливою ментальністю та культурою. Авторство твору належить митрополитові, котрий жив майже тисячу років тому і не гірше за сучасних вчених знав Біблію. І твір його – своєрідна подяка Богові за те що він приніс спасіння народові Русі. У своїй проповіді авторською свідомістю змальовано нову теорію всесвітньої історії, яка полягала у поступовому прилученню всіх народів до традицій культурного християнства.

Закон, у розумінні Іларіона, постає як перша сходинка у розвитку суспільства, «предтеча і слуга Благодаті й Істини». Митрополит засуджував іудеїв за те, що у дохристиянські часи використовували закон для формування відносин між народами на засадах неволі, їх поділу, звеличення одних і приниження інших. І за часів приходу на землю Христа, коли благодать ще не зміцніла, ще перебувала у його грудях [5]. Історіософська концепція первинного християнства за змістом, з одного боку, проста та прозора, з іншого – складна та суперечлива. Це було зумовлено багатьма факторами, у тому числі тим, що в основі богословських поглядів творців Біблії, особливо її Новозавітної частини в загальній структурі Святого Письма, враховували та брали до уваги всі досягнення наймогутнішої філософської думки античного світу, у тому числі й теорію неоплатоніків. Водночас безпосереднім підґрунтям цього філософського синтезу було максимально наближене до свідомості простої людини вчення Христа. Звідси й та багатозначність, багатоплановість, філософська рефлексорність, які незмінно виявляються під час спроб філософського тлумачення змісту ідей Святого Письма, біблійного символізму.

© Консевіч А.

Звідси і вплив історіософської концепції християнства на свідомість Іларіона. Засобом творення християнських образів автор – проповідник прагнув поширювати християнську віру на території Київської держави. «Слово» має свій оригінальний смак і стиль. «Слово про Закон і Благодать» є яскравою літературною ілюстрацією, важливою для розуміння тогочасного суспільного і художнього світогляду, принципу, обґрунтованого на початку ХХ ст. вченим В. Перетцем. Суть цього наукового положення полягає у тому, що пам'ятки XI ст. «склалися у середовищі, котре не втратило ще свого народного коріння, але було сильно за торкнуте поезією, допускало індивідуальну творчість – симптом відомого підйому особистості, відрізнялося великим ідейним світоглядом. Вони стоять на роздоріжжі від широкого простору загальнонародної поетичної творчості до більш вузької та глибоко індивідуальної» [3, с. 103]. Мета, яку ставив перед собою Іларіон, – з'ясувати й утвердити статус новохрещеної Київської Русі у контексті сакральної та сучасної йому історії. Іларіон черпає аргументи із трьох сфер, фокусуючись на кожній окремо – теоретичній, історичній, персональній. Він іде від теології через історію до біографії.

Звернувшись до зазначеної теми Іларіон робить її вихідною. Для роздумів про світову історію, послідовно проводить ідею універсальності і цілісності історії людства, оригінальною складовою частиною якої є кожний народ, уявлення про історичний процес, де на зміну тому, що відійшло, приходить нове, завдяки чому рух здійснюється по висхідній лінії. Зміст проповіді спрямований на вивищення Руської землі, князя Володимира і є яскравою, художньо оздобленою апологією нової для Русі християнської віри.

Світосприйняття Іларіона значною мірою зумовлює відсутність в «Слові» різкого антагоністичного протиставлення небесного земному, як наслідок цієї світоглядної позиції, для нього не існувало в субстанційному плані морального очищення в усій повноті. Моральна дилема добра і зла ставиться й вирішується мислителем не в плані онтологічному – добро і зло не протистоять і не борються одне з одним як вічні антагоністи, вони змінюють одне одного. З цим пов'язане розроблюване Іларіоном і співзвучне настроям його часу уявлення про те, що «спасіння» здійснюється уже в самому акті хрещення, котре є яскравою демонстрацією свободи людини і тлумачиться як «усиновлення» Богом людини.

Головна ідея твору полягає в зображенні сучасних подій, які відбуваються на очах співвітчизників автора, як історичні, пов'язані з універсальною історією (тому, що для середньовічного історіософа події ще не є історією доти, поки не знайдеться їм місце у священній історії, яка витлумачувалась як здійснення певного плану, нікому не відомого, але знаки якого можуть бути прочитаними у подіях сучасності) [2, с. 140]. У «Слові про Закон і Благодать» Іларіон відтворив історію киеворуської доби, переконуючи реципієнта в тому, що киеворуський народ вирізнявся особливою ментальністю та культурою. Авторство твору належить митрополитові, котрий жив майже тисячу років тому і не гірше за сучасних вчених знав Біблію. І твір його – своєрідна подяка Богові за те, що він приніс спасіння народу Русі. У своїй проповіді

авторською свідомістю втілено нову теорію всесвітньої історії, яка полягала у поступовому і рівному прилученню всіх народів до традицій культурного християнства.

Ідейне навантаження проповіді полягає в зображенні сучасних подій, які відбуваються на очах співвітчизників автора, як історичних, пов'язаних з універсальною історією (тому, що для середньовічного історіософа події ще не є історією доти, поки не знайдеться їм місце у священній історії, яка витлумачувалась як здійснення певного плану, нікому не відомого, але знаки якого можуть бути прочитаними у подіях сучасності).

А. Консевич. Авторские интенции в «Слове про Закон и Благодать» Илариона Киевского.

Иларион - автор первого в отечественной литературе политически - философского и религиозно - богословского трактата « Слово о Законе и Благодати», одного из лучших произведений литературно - философского наследия Украины . В « Слове о Законе и Благодати» Иларион воспроизвел историю киеворусских времени, убеждая читателя в том, что киеворусский народ отличался особой ментальностью и культурой.

A. Konseovich. Authorial intensions in «Sermon on Law and Grace» of Ilarion.

Hilarion is an author of the first in the Soviet literature of politically-philosophical and religiously-theological treatise «Sermon on Law and Grace», one of the best works of literary and philosophical heritage of Ukraine. In the «Sermon on Law and Grace» Hilarion recreated the history of Kyiv Rus time, convincing the reader that the Kyiv Rus people distinguished by special mentality and culture.

Список використаної літератури

1. Бабенко В. М. На зорі Української філософської думки: митрополит Іларіон/ В. М Бабенко // Електронний ресурс. Режим доступу: www.iai.donetsk.ua.
2. Возняк М. С. Історія української літератури/ М. С. Возняк Кн. I, вид. II-ге. – Львів « Світ», 1992. – с. 691.
3. Перетц В. «Юбилейный сборник на честь В. Миллера/ В. Перетц В./ Живая Старина. – 1990 – Выпуск 1. – С. 103.
4. Сліпушко О. Література Києворуської держави (XI-XIII ст.): актуальні проблеми сучасних студій / О. Сліпушко // Електронний ресурс. Режим доступу: www.slovoichas.in.ua.
5. Українська державно-правова думка часів Київської Русі, 2010 - 2013//Електронний ресурс. Режим доступу:www.pidruchniki.ws.
6. Философия. Энциклопедический словарь / За ред. : М. Ф. Ильичёва; и др. – М. : Советская энциклопедия, 1983.